

Иқтисод сабоқлари

ЎЗБЕКИСТОНДА ТАДБИРКОРЛИКНИ РИВОЖЛАШТИРИШ

Мамлакатимизда тадбиркорликни ривожлантиришга кенг йўл очиб берилиши тадбиркорларнинг сони ҳам, соҳалари ҳам кўпайишига имкон бермоқда.

- а) тадбиркорлик — бу далад, муҳим ва оғир мақсадларни амалга ошириш билан боғлиқ бўлган маъсулиятни ўз бўйига олиб, таваккалчилик билан иш тутиш;

(Давоми, боши ўтган сонда).

ниш жула қўл келади. Тадбиркорнинг мақсади — фойда топиш. Аммо, фойда ҳаёт йўли билан топилгани керак.

Ҳақиқий бозор иқтисодиётининг ахлоқий нормаларига мос тадбиркорлик - бу товарларни қўлаб, сифатли ва арзон ишлаб чиқариб, харидорга етказиб бериш, бозорнинг талаб-ҳажтига мослашиб, кишиларнинг ҳолатини чиқариб, харидорларни рози қилиб пул топиш демакдир.

Пул топишга интилиш аслида табиий ҳодиса, у ҳаммага ҳосил. Лекин, тадбиркорликка қаттиқ қизиқилишни сабаби бу қизиқинг ўз моддий ва маънавий аҳволидан қониқмаслигидир.

Тақридан тадбиркорлик билан пул топа билиш мурраккаб санъат. Уқувчиларнинг аниқ шунга тўшунишилари, тадбиркорлик соҳасида ўз урилларини топиб олишлари уларнинг келажакка тайёарликлари билан муҳим урин тутди.

Меҳнатга қобилиятини синаш усуллари қўп. Аммо ўқувчи-ешлар қобилиятларини аниқлаш учун қуйидаги саволларни ўз-ўзига бериб, уларнинг ҳар бирига ҳаққоний, аниқ ва тўғри жавоб топиш лозим.

- 1. Мен нимани маъқул қўраман — нарсалар ва предметлар билан ишлаганим ёки одамлар ва го-физиклар билан шугулланганим?

матлик» етишса, шерикларида ушбу қобилиятлар бўлиши зарур. Узоқ вақтнинг билимдон бўлган тадбиркор сезилари йўтулга эришиди.

Республикада бозор иқтисодиёти ҳар томонлама ўз самарасини намоян этиши учун бизга қайси соҳаларга қанча тадбиркор керак?

Бундай саволлар туғилиши табиийдир. Иқтисодий ривожланган илгир мамлакатлар тажрибасига қарасак, тадбиркорларнинг сони қанча қўп бўлса, шунча яхши эканлигини қўраман.

Ҳақ таълим тизимидаги ўқув муассасаларида ҳам тадбиркорликни ривожлантиришга алоҳида аҳамият берилмоқда.

- 1. Қамб муҳташасисликлар бўйича пулли ўқув курслари ташкил этиши, қўли муҳташасисликларни жалб қилиб, доллар мазуларда пулли семинарлар ўтказиш, фанлар бўйича пулли репетиторлик ва бошқа ташкилий ишлари йўлга қўйиш.

САХОВАТЛИЛАР КўПАЙМОҚДА Андижон шаҳридаги Султон Жўра номидаги 40-ўрта мактабга ёрдам берадиган саховатли, тадбиркор инсонлар кўпаймоқда.

«Ўқитувчи» нашриётида чоп этилган А. Умронхўжаевнинг «Техникавий графика асослари» янги дарслиги илм масканларига етказилиши кўнглидагидек иш бўлди.

Мухими, компьютер билан таъминланган мактабларда янги дарсликдаги талқинлар ўз мевасини бериши аниқ.

Юқорида кўрсатиб утилган ижобий томонлар қаторида дарсликда айрим камчиликлар ҳам учрайди.

ДИРЕКТОР: «ПУЛ ҲАММАГА КЕРАК!» (Боши 1-бетда) қазади ва ҳоқоа... Бизни жамоа ширкат ҳўжалиги ҳисоб-китобида алоҳида ҳисоб рақамини бор.

ри» хоналаримизни талаблар даражасида жиҳозлади. Ҳозир ҳам «Кўна фазли» номи жамоа ширкат ҳўжалиги ҳисобиди рақаминида 75 минг сўм пулимиз бор.

дан минг центнердан ошиқ бугдой оламиз. Ҳа, «тогдай тиласанг, ҳеч бўлмаса бирдай беради» деган гап бордир.

жазлиги билан ҳам юридик қўнага эга бўлган «ўзаро ёрдам шартномасини» тузди.

Орта боқсак, кечани кўраимиз. Унда ота-боболаримиз нафаси бор. Бугун — бу ўзимиз. Эртага боқсак болаларимиз... илоҳим эртаимиз қўтлўг келин.

Ушбу шартномани бажариш билан ҳам биз ҳам деганда 50 минг сўмдан ошиқ фойда кўраимиз.

Айри алифбони ўрганамиз АЙРИМ ҲАРФЛАРНИНГ ЎҚИТИЛИШИГА ДОИР

Лотин ёзувиге асосланган ўзбек алифбосига ўтилиши илмий ва амалий жиҳатдан тўғри, асослидир. Бунда ҳар уччала (араб, лотин, кирилл) алифбони ўзаро қиёсласангиз, янги ўзбек алифбосининг афзаллиги яққол намоян бўлади.

бир ҳарф орқали ифода-лаш ҳўллари маъжуд эди. «Ё ё, Ю ю, Я я»лар аслида икки товуш, яъни «Йо йо, Йу йу, Яя яя» товушларининг ифодаси эди.

рида, ундошдан ва олд қўшимча (префик) дан кейин «С» ёзилади. Иккинчидан, «Ц ц» ҳарфи икки унли товуш (харф) орасида қўллана, у ҳолатларда «ts» ёзилиши келтирилади: silindr (цилиндр), shpris (шприц), stansiya (станция), aksioner (акционер), antisiklon (антициклон), ofiser (офицер), konstitutsiya (конституция), farmatsevt (фармацевт) кабиларни мисол келтиришимиз мумкин.

Юқорида кўрсатиб утилган ижобий томонлар қаторида дарсликда айрим камчиликлар ҳам учрайди. Буларнинг энг муҳимларини кўрсатиб ўтмоқчимиз.

Шунингдек, рус ва рус тили орқали ўзлашган сўзларда ҳам: boksyog (боксер), zayot (заём), rejissyor (режиссёр), samolyot (самолёт) деб ёзиш қабул қилинди.

Янги ўзбек ёзувимизда рус тили ва рус тили орқали ўзлашма сўзлар таркибидаги «ь» ва «ъ» ёзилмайди. Масалан: albot (альбом), iyul (июнь), lager (лагерь), adyutant (адъютант), svezd (съезд), razyezd (разъезд) каби. Бироқ «ь» белгиси айриш белгиси вазифасида келганда «ь» белгиси ташланиб, ўрнига «у» (й) қўлланиши ҳам айрим чалқашликларга сабаб бўлиши мумкин.

Воҳиджон КОДИРОВ, Наманган вилояти Тўрақўрган туманидаги 24-мактабнинг информатика ва чизмачилик фани ўқитувчиси.

Биринчидан, «Ц ц» ҳарфи сўз бошида, сўз охирида ифодалангани мақсадга мувофиқдир.

Суннатулла РИЗАЕВ, филология фанлари номзооди, доцент.

